

A photograph of a forest path in autumn. The path is covered in fallen yellow and orange leaves. Two people are walking away from the camera on the path; one is pushing a red stroller. The trees are tall with dense canopies of yellow and green leaves. The sky is visible through the branches at the top.

Fra corona til klima: læring og kapacitetsopbygning i en omstillingstid

26. marts 2020

KOR
KLIMA- OG OMSTILLINGSRÅDET

Indhold

Introduktion	2
1. En styrket og mere inkluderende klima- og omstillingskommunikation	4
2. En gentænkning af hverdagslivets sociale og økonomiske praksisser	6
3. En øget og mere demokratisk forankret risiko-beslutningskapacitet	8
Opsamling: fra krise til kapacitetsopbygning	10
Referencer	11

Forsidefoto:

Efterår i Tisvilde Hegn, af Jens Friis Lund

Henvisning til dette notat:

Klima- og Omstillingsrådet (2020). Fra corona til klima: læring og kapacitetsopbygning i en omstillingstid. 26. Marts 2020.

Introduktion

Corona-krisen rejser mange akutte spørgsmål om risikohåndtering, afbødning, kapacitet og beslutningskraft, nationalt såvel som globalt. Samtidig er de hastige forandringer vi oplever også en anledning til at afsøge muligheder for læring, øget robusthed og samfundsmæssig kapacitet til at håndtere globale risici. Her vil vi fokusere specifikt på de muligheder for læring som situationen kan afføde på længere sigt i relation til en ambitiøs klima- og bæredygtighedsomstilling. Selv om corona- og klimakrisen er meget forskellige, så kræver de begge, at der foregår en effektiv og demokratisk legitim koordinering mellem myndigheder, eksperter, virksomheder og borgere.

Kort om Klima- og Omstillingsrådet (KOR):

Klima- og Omstillingsrådet (KOR) er et frivilligt formidlingsinitiativ bestående af forskere på tværs af samfund, historie, hverdagsliv og teknologi. KOR har til formål at foretage tværfagligt funderede vurderinger af aktuelle klima- og miljørelaterede spørgsmål, for herigennem at bidrage til en kvalificeret offentlig debat om grøn omstilling.

KOR's generelle afsæt er baseret på beregninger af og principper for det begrænsede carbon-mæssige råderum, et land som Danmark står med hvis vi skal bidrage retfærdigt til en overholdelse af Paris-aftalens målsætninger. Det danske mål om en 70%-reduktion i drivhusgasemissioner i 2030 er her at regne for et minimum, set i lyset af Danmarks internationalt set høje udledningsniveau, historiske ansvar og at vi favoriseres af FN-systemets territorialprincip for opgørelse af udledninger på nationalt niveau. En sådan omstilling vil kræve indsatser, der rækker på tværs af alle samfundssektorer, og som kombinerer teknologiske nybrud med omfattende ændringer i kollektiv levevis.

For yderligere information henvises til KOR's hjemmeside (www.klimaogomstillingsraadet.dk) samt en nylig artikel i Samfundsøkonomen (https://www.djoef-forlag.dk/openaccess/samf/samf-docs/2019/2019_4/Samf_3_4_2019.pdf).

Tværfaglig forskning i den aktuelle corona-risikohåndtering i verdenssamfundet vil uden tvivl komme med vigtige bidrag til samfundsmæssig læring, som kan blive værdifuld i forhold til fremtidige lignende situationer, men også i et bredere perspektiv. Allerede nu tegner der sig imidlertid en række lærings-akser, som kan være relevante i håndteringen af corona-krisen og dens eftervirkninger, hvor den igangværende grønne omstilling igen vil melde sig på den politiske og samfundsmæssige dagsorden. Vi vil i det følgende pege på tre brede lærings-akser, og en række mere specifikke læringspunkter, hvor corona-krise-håndteringen kan tænkes at spille konstruktivt ind på opbygningen af kapacitet til klima- og bæredygtighedsomstilling:

- 1) En styrket og mere inkluderende klima- og omstillingskommunikation
- 2) En gentænkning af hverdagslivets sociale og økonomiske praksisser
- 3) En øget og mere demokratisk forankret risiko-beslutningskapacitet

At kriser og katastrofer på denne måde udgør mulighedsrum for samfundsmæssig læring og nytænkning er et historisk set velkendt fænomen. Det udspillede sig blandt andet efter anden verdenskrig, efter oliekriserne i 1970'erne, Tjernobyl-ulykken i 1986, Katrina-oversvømmelses-katastrofen i New Orleans i 2005, og efter Fukushima Daiichi atom- og tsunamikatastrofen i Japan i 2011. Der er grund til at arbejde for, at corona-krisen tilsvarende kan blive et afsæt for læring i forhold til håndtering af den mere omfattende klimakrise.

1. En styrket og mere inkluderende klima- og omstillingskommunikation

Corona-krisen har stillet skarpt på vilkår og rammer for eksperter, myndigheder og politikeres risikokommunikation til borgerne. De første målinger tyder på, at danske myndigheder over en bred kam nyder stor troværdighed for sin risikokommunikation, og at danske borgere opfatter de traditionelle mediers dækning som mere troværdig end information fra sociale medier.¹ Krisen er her med til at tydeliggøre nogle af de institutionelle og kulturelle betingelser, i form af stærke, ansvarlige og uafhængige medier, for en effektiv kommunikation, gensidig tillid og nødvendig diskussion mellem myndigheder, eksperter og borgere.

Mere specifikt har corona-krisen tydeliggjort både udfordringer ved og mulighedsbetingelser for vellykket kommunikation fra eksperter til almindelige borgere om en trussel der, ligesom klimaforandringerne, kræver valid og troværdig ekspertviden for fornuftig håndtering. Omkring corona er det her ikke mindst en ekspert-udfordring at kommunikere klart og handlingsrettet om risikoen for en eksponentiel smittespredning; en udfordring der, om end med let forsinkelse og antageligt ulige på tværs af samfundsgrupper, må siges at være løst tilfredsstillende i Danmark. Det er tillige en udfordring at kommunikere i spændet mellem en vidensfront, der bevæger sig, og et vedblivende sæt af usikkerheder.

Klima- og bæredygtighedseksperter konfronteres rutinemæssigt med tilsvarende udfordringer, når det kommer til at kommunikere klart om konsekvenser og risici ved forskellige miljømæssige forandringer over tidshorisonter på 10, 50 eller 100 år. Der synes her at være grund til at lære fra corona-kommunikationen når det handler om at opstille, kommunikere og hverdagsindlejre troværdige ekspertbaserede risiko-scenarier omkring klima, biodiversitet og andre kritiske planetære grænser. En klarere kommunikation om risici og usikkerheder på klimaområdet, og herunder scenarier for at afværge kritiske vendepunkter i økosystemerne (*tipping points*), udgør her et vigtigt udviklingspotentiale.

Ud over klart kommunikeret ekspertviden, så tyder de første socialpsykologiske undersøgelser af borgernes reaktioner på myndighedernes corona-påbud på, at moralsk empati er en afgørende faktor for overholdelse af disse påbud (såsom opretholdelse af social distance).² Moralsk empati forstås her som en emotionel og holdningsmæssig orientering mod at ville hjælpe andre, særligt samfundets svage og udsatte grupper. Det skal ses i lyset af det forhold, at de danske myndigheders kommunikation om corona meget klart har betonet behovet for solidaritet med netop disse grupper. Her peger undersøgelser tillige med eksisterende litteratur om social mobilisering altså på, at kommunikation der også appellerer til moralsk empati og engagement har større chance for at opnå den ønskede reaktion hos borgerne end ved en rent videnskabsbaseret tilgang.

Forskning i klimakommunikation betoner tilsvarende vigtigheden af at koble bæredygtig omstilling til lokalt og moralsk meningsfulde forståelsesrammer for forskellige borgergrupper. Det er en udfordring i den nationale klimadebat, der ofte fokuseres snævert på spørgsmål om sam-

fundsøkonomiske omkostninger og gevinster. Det er tillige en udfordring, fordi klimaspørgsmålet er præget af global ulighed, hvor solidaritet og empati derfor i sidste ende må gælde de grupper i det globale Syd, som nutidigt rammes hårdest af klimarelaterede konsekvenser (tørke, brande, hungersnød osv.). Her er der behov for en intensiveret samfundsdebat på mange niveauer om rettidig ansvarlighed. At en avis som The Guardian har meldt ud, at de fremover vil prioritere billeder af mennesker i nød over mere abstrakte klimasymboler (f.eks. isbjørne) kan ses som én indikator af netop denne type overvejelser.³

På dette punkt tilbyder corona-krisen, for det tredje, en relevant forståelsesramme i form af et klart afbødnings-narrativ, som tydeliggør hvordan alle og alles bidrag tæller i det kollektive forsøg på at afbøde og afværge de værste tænkelige risikoscenarier. Hidtil har diskussioner om klima-afbødning (*mitigation*) til tider været fanget i et falsk "alt-eller-intet"-dilemma, både på individ-, samfunds- og overstatsligt niveau. Det ses tydeligst derved, at Danmark som nation enten fremhæves som et globalt foregangsland, eller det understreges, at Danmark kun yder et lille bidrag til det samlede CO₂-udslip. Men der er netop brug for bred anerkendelse af, at alle reelle bidrag til at mindske drivhusgasemissioner tæller og er vigtige, fordi de bidrager til at afbøde scenarier, der er værre. Det gælder også på niveauet for virksomheder, kommuner og husholdninger. Her kan der være et stort omstillingspotentiale i at skabe finansielle og andre rammer, der inviterer til og anerkender disse aktørers aktive deltagelse i at udvikle og eksperimentere med holdbare omstillingsløsninger.

2. En gentænkning af hverdagslivets sociale og økonomiske praksisser

Corona-krisen har på kort tid forandret måden hvorpå vi lever, omgås og arbejder. Langt de fleste offentligt ansatte og mange privatansatte arbejder hjemmefra og i isolation og har måttet gribe til nye rutiner for arbejdsgange, kommunikation og møder. Uagtet, at disse nye rutiner er indtruffet på et uønsket grundlag, så har de samtidig åbenlyse klima- og miljømæssige potentialer i form af lavere drivhusgasemissioner forbundet med transport og relaterede miljø- og sundhedsmæssige gevinster, såsom lavere partikelforurening i større byer. Spørgsmålet er, om og hvordan disse potentialer kan indløses til gavn for både klima, arbejds- og livskvalitet post-corona.

Det er her centralt, at de pludselige corona-forandringer i mange tilfælde kom en række processer om institutionalisering af forandrede arbejdsrutiner i forkøbet. Således har en lang række offentlige og private institutioner over de seneste par år haft stigende opmærksomhed på at begrænse emissioner forbundet med ansattes transportvaner, herunder ikke mindst i relation til flyrejser.⁴ Det virker oplagt, at corona-krisen her tilbyder konkret læring, der viser, at online-mødeaktivitet i mange sammenhænge kan mindske flyrejse-behovet. Særligt hvis arbejdspladserne tager ansvar for at gøre online-alternativer bredt tilgængelige og attraktive for medarbejderne. Mere alment bør de ændrede transportmønstre og andre rutiner gøres til genstand for en bred samfunds-dialog post-corona, der kan være med til at skabe øget bevidsthed om potentialerne for at indrette hverdagslivet mere klimavenligt.

Corona-krisen kan her ses som anledning til en dybere forståelse af det forhold, at det vi normalt betegner "adfærd" i realiteten kun er toppen af isbjerget, når det kommer til at skabe bæredygtige og varige forandringer i hverdagsliv og samfund. Hverdagslivet bindes primært sammen af en række rutiner og praksisser, fra det at gå på arbejde til at lave mad, at gå i bad og at købe ind; praksisser som hver især yderligere er forbundet med en række infrastrukturer og bredere samfunds-normer, -konventioner og -institutioner. I dagens Danmark deler vi således i vid udstrækning normer og konventioner for, hvordan et godt måltid skal skrues sammen, hvor ofte vi bør gå i bad, hvor ofte vi synes vi skal have nyt tøj, hvor ofte vi skifter vores telefoner ud, og så videre, med stor betydning også for kollektive forbrugsmønstre.⁵ Det er sådanne brede normer og praksisser, der bliver udfordret af corona-krisen, og som klimaforandringerne tvinger os til at diskutere og gradvist omstille.

Det er derfor ikke forskningsmæssigt overraskende, at adfærds- eller netop praksisændringer er udfordrende og tager tid; også for folk, der er overbeviste om klima- og bæredygtighedsudfordringernes vigtighed og ønsker at bidrage til omstillingen. I dette perspektiv er der heller ikke umiddelbart belæg for at hævde, at de kortsigtede klimavenlige praksis-forandringer i corona-krisen af sig selv vil blive fastholdt. Det vil tværtimod kræve, at der iværksættes initiativer og tilbydes rammer på mange niveauer, fra husstande og boligfællesskaber til virksomheder, kommuner og andet. Sådanne rammer bør netop bygge på forståelse af sammenhængen mellem hverdagslivets valg, infrastrukturer og kollektive normer, og herudfra understøtte såvel

praktiske eksperimenter som en demokratisk samtale om, hvordan høj livskvalitet og lavere CO₂-udledning kombineres. Flere studier viser, at denne kombination så absolut er mulig under de rigtige betingelser.⁶

Mens der således er gode udsigter til, at arbejdspladsernes flyaktivitet kan yderligere nedsættes i kølvandet på corona-krisen, til gavn for klimaet, så kan det vise sig mere udfordrende at bibeholde de midlertidige forandringer i private rejseaktiviteter. Private ferierejser over lange distancer opfattes af mange i dag som goder, den enkelte har ret til i en i øvrigt travl hverdag. Lige nu opleves imidlertid solidaritets-tilkendegivelser på de sociale medier og andre steder, hvor mange danskere synes at indikere ønsker om og vilje til at afholde kommende ferier i Danmark snarere end i udlandet, i første omgang af hensyn til den nationale hotel- og restaurationsbranche. Der er her mulighed for, at disse erfaringer kan støtte op om en i øvrigt begyndende tendens med stort klima-potentiale.

Mere grundlæggende har tiltagene for at afbøde corona-krisen skabt en situation forbundet med store privatøkonomiske tab, afsavn, ensomhed og andre negative konsekvenser for mange. Forandringens karakter betyder blandt andet en begrænsning af sociale interaktioner centreret omkring forbrug. De ulykkelige konsekvenser af dette for mange desuagtet, så bør de klima- og bæredygtighedsmæssige perspektiver i en sådan forandring i forbrugsmønstre stadig overvejes og debatteres. Uanset de gevinster, grøn vækst-strategier kan give, så viser opgørelser stadig en tydelig og tæt sammenhæng mellem et samfunds niveau af materielt forbrug og dets klima- og miljøbelastning.⁷ Dertil antyder megen forskning, at det marginale bidrag af øget forbrug til personers følelse af lykke og tilfredshed med livet er kraftigt aftagende over en vis grænse, og at denne grænse blandt andet er bestemt af samfundsmæssige institutioner, herunder et kollektivt sikkerhedsnet som det danske.

3. En øget og mere demokratisk forankret risiko-beslutningskapacitet

Corona-krisen har stillet samfund verden rundt over for svære beslutninger, der ikke alene udfordrer landenes sundhedssystemer, men som tillige mere bredt udfordrer og afspejler deres respektive kapacitet til at træffe fagligt begrundede politiske beslutninger med store implikationer for hverdagsliv og økonomi. I Danmark tyder målinger på, at det store flertal af befolkningen indtil videre bakker op om myndighedernes vidtgående beslutninger. Således svarer 83 pct. af de adspurgte 1.020 repræsentativt udvalgte borgere over 17 år i dagene 18.-20. marts 2020, at de er helt eller delvist enige i at man kan stole på, at vores politikere træffer de rigtige beslutninger for landet.⁸ Det er et spørgsmål brugt i valgundersøgelser siden 1971 og niveauet af politisk tillid er aldrig set højere i Danmark.

Det er på sin vis forventeligt, at borgernes politiske tillid stiger i krisetider.⁹ Ikke desto mindre er det bemærkelsesværdigt, set i lyset af tiltagenes vidtrækkende karakter samt det forhold, at der samtidig har været knaster undervejs i koordinering af linjen mellem eksperter, sundhedsmyndigheder og politikere omkring konkrete tiltag (med grænselukningen som det tydeligste eksempel). Som eksperter i politisk psykologi har påpeget, så synes den danske regering her at blive belønnet for delvist at have omlagt sin kommunikationsstrategi, sådan at der ved virus' ankomst til Danmark nu spilles med mere åbne kort og udvises større tillid til borgerne i forhold til at forstå og acceptere nødvendigheden af tiltagene.¹⁰ At tillid på denne måde er gensidig, og altså fremmes også af myndighedernes åbenhed i relation til borgerne, synes her en vigtig lære fra corona- til klimakrisen.

Denne type tilgang til en såvel øget som mere demokratisk forankret politisk beslutningskapacitet bliver der i første omgang brug for i relation til spørgsmålet om de grønne omstillingskrav, som bør knyttes til de corona-relaterede økonomiske hjælpepakker. Flere grønne organisationer har her allerede korrekt peget på potentialet for, at statslige hjælpepakker i særlig grad benyttes til at fremrykke grønne offentlige investeringer i havvindmølleparker, elbilsinfrastruktur og andet, der er påkrævet i omstillingen.¹¹ Mere alment bør det undersøges, om dele af hjælpen til erhvervslivet kan og bør kobles til sidstnævntes aktive og konstruktive deltagelse i de verserende klimahandleplaner.

Der bør imidlertid være forskel på beslutningsprocessernes karakter og indretning. Hvor den hastighed hvormed corona-krisen udviklede sig krævede hurtig handling og dermed en relativt snæver og lukket beslutningsproces, så bør sammensætningen af hjælpepakker og andre beslutninger, som træffes med udgangspunkt i corona-krisen men som får vidtrækkende konsekvenser for det danske samfund i de kommende måneder og år, udsættes for en langt mere åben og demokratisk debat. Her bliver det igen vigtigt, at der fastholdes en fagligt begrundet ramme for de økonomiske diskussioner, repræsenteret eksempelvis ved Klimarådets nylige anbefalinger om indløsning af 70-procent-målet (som sammenfattet ikke mindst i forslaget om en betydelig, sektortværgående og over tid stigende drivhusgasafgift). På den måde kan corona-krisen blive omsat i en accelereret omstilling.

Mere bredt og globalt bliver et vigtigt efterspil oven på corona-krisen uden tvivl den diskussion om forskellige samfundsmodeller og deres respektive kapaciteter til risikohåndtering, som allerede foregår bredt i den danske offentlighed.¹² Her synes allerede at tegne sig et mønster: mens det danske velfærdssamfund viser sig at rumme solidariske ressourcer til en stærk (om end måske forsinket) og stats-koordineret håndtering af corona, så synes samfund præget af mere (neo-)liberale styrings- og regeringsformer, særligt England og USA, desværre at stå foran voldsomme kapacitetsudfordringer. I Brasilien nægter Bolsonaro-regeringen fortsat at handle på corona og taler om mediehysteri.¹³ Lige så vigtigt er det, at en række lande i Østasien - særligt Sydkorea, men også Taiwan, Singapore og i hvert fald enkelte regioner i Japan - allerede nu fremstår som relativt succesfulde i deres risikohåndtering, båret af forskellige grader af vidtgående statslige kontrol- og afværgeforanstaltninger. Foranstaltninger, som delvist bygger på erfaringer fra den tidligere lignende SARS-epidemi, og som dermed også inkarnerer disse samfunds forebyggelsesstrategier.

Hvor den fastlands-kinesiske håndteringsstrategi fremstår ambivalent i lyset af styrets autoritative karakter (som bl.a. synes at have hæmmet informationsstrømmen), så tyder noget hermed på, at et land som Sydkorea vil stå tilbage som eksempel på succesfuld risikohåndtering. I Sydkoreas tilfælde er dette knyttet til en stærk og demokratisk forankret statslig forudsigelses-, håndterings-, planlægnings- og styringskapacitet, som dog samtidig rejser aktuelle og mere langsigtede dilemmaer, herunder omkring brugen af overvågningsteknologier.¹⁴ Herudover rejser Sydkoreas tilfælde og generelt de enkelte landes håndteringsstrategier en række spørgsmål om den koordinering, der foregår med WHO som globalt ekspert- og koordineringsorgan. Styring må her forstås som en type af netværksstyring på tværs af geografiske niveauer og med typer af delt ansvar og demokratisk forankring.

Også når det gælder klima og bæredygtighed er der generelt behov for oprustning i staters, kommuners, EU's, FN's og øvrige demokratisk forankrede institutioners gensidigt koordinerede forudsigelses- og styringskapacitet. Der er således behov for at disse niveauer kobles bedre og mere demokratisk i modeller for multi-niveau ansvarlighed. Dette gælder både klima-afværgning (*mitigation*) og -tilpasning, og det gælder ikke mindst i bestræbelsen på at koble de to områder i mere robuste samfundsomstillinger. Robusthed indbefatter her også overvejelser over, om dele af økonomiens globale varekæder med fordel kan afkortes, sådan at eksempelvis dansk fødevarerforsyning fremover organiseres fortrinsvist lokalt eller regionalt, og ikke som nu gennem stor import af foderstoffer fra bl.a. Sydamerika.

Opsamling: fra krise til kapacitetsopbygning

Under de rette betingelser kan den aktuelle corona-krise omsættes til en konstruktiv læring og kapacitetsopbygning når det gælder de større og mere vidtrækkende udfordringer, som klima- og bæredygtighedsomstillingen stiller Danmark og verdenssamfundet over for. Vi har i dette notat peget på tre hovedområder for sådanne læringspotentialer. Det gælder for det første en styrket og mere inkluderende klima- og omstillings-kommunikation. For det andet gælder det en gentænkning af hverdagslivets sociale og økonomiske praksisser, som én central del af en ambitiøs grøn omstilling. Og endelig for det tredje gælder det en øget og mere demokratisk forankret kapacitet til at forudsige, håndtere, planlægge efter og styre globale risici som klima, biodiversitet og øvrige bæredygtighedsudfordringer, på tværs af beslutnings- og ansvarsniveauer.

Som borgere, samfund og forskere står vi stadig midt i corona-krisen, og mange faktorer af betydning for en fyldestgørende forståelse af forløbet nationalt og globalt er stadig usikre. I KOR støtter vi tiltag, herunder forskningsmæssige, der kan bidrage til at vi som samfund på længere sigt kan høste den fulde lære af et i øvrigt tragisk og udfordrende forløb. Alligevel er det vores opfattelse, at der allerede nu tegner sig så tilpas stærke mønstre i samspillet mellem eksperter, myndigheder, virksomheder og borgere, at vi med et notat som dette kan begynde at tegne konturerne af den intensiverede debat om grøn omstilling, som med sikkerhed vender tilbage post-corona. Vi kan kun opfordre andre til, på lignende vis og som med- og modspil til de overvejelser, vi her fremsætter, at forberede sig til den lærings- og kapacitetsopbygnings-proces, der venter forude.

Referencer

- ¹ <https://politiken.dk/kultur/medier/art7722009/Coronakrisen-har-givet-danskerne-massiv-til-lid-til-klassiske-medier.-Facebook-og-Twitter-er-helt-i-bund>
- ² <https://psyarxiv.com/y2cg5/>
- ³ <https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/18/guardian-climate-pledge-2019-images-pictures-guidelines>
- ⁴ F.eks. Novo Nordisk (<https://csr.dk/novo-vil-selv-s%C3%A6tte-skub-i-udviklingen-med-cirkul%C3%A6r-strategi>) og Aarhus Universitet (<https://omnibus.au.dk/arkiv/vis/artikel/aarhus-universitetet-skal-vaere-co2-neutralt-i-2040/>).
- ⁵ <https://www.pnas.org/content/117/12/6300.short>
- ⁶ <https://concito.dk/nyheder/danske-familier-trives-med-mindre-klimabelastning>
- ⁷ <https://eeb.org/library/decoupling-debunked/>
- ⁸ <https://www.tryghed.dk/viden/nyheder/2020/borgernes-tillid-til-politikerne-har-aldrig-vaeret-hoejere>
- ⁹ <https://politiken.dk/indland/art7722907/Danskerne-giver-topkarakter-til-politikere-og-myndigheders-h%C3%A5ndtering-af-coronakrisen>
- ¹⁰ <https://politiken.dk/debat/kroniken/art7696151/Corona-krisen-kan-lukke-samfundet-helt-ned-hvis-ikke-regeringen-%C3%A6ndrer-kurs-og-begynder-at-spille-med-%C3%A5bne-kort>
- ¹¹ Herunder Greenpeace (<https://www.greenpeace.org/denmark/vi-arbejder-med/klima/coronakrisen-viser-os-hvordan-et-samfund-boer-svare-paa-klimakrisen/>) og Danmarks Naturfredningsforening (<https://www.dn.dk/nyheder/coronakrisen-skaber-historisk-mulighed-for-den-gronne-omstilling/>)
- ¹² <https://www.weekendavisen.dk/2020-11/24spoergsmaal/halloej-i-risikosamfundet>
- ¹³ <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/23/brazils-jair-bolsonaro-says-coronavirus-crisis-is-a-media-trick>
- ¹⁴ <https://politiken.dk/udland/art7701290/Sydkorea-tester-balancen-mellem-virusbek%C3%A6mpelse-og-overv%C3%A5gning>

Fra corona til klima: læring og kapacitetsopbygning i en omstillingstid

Udgivet 26. marts 2020

Kontakt evt. Anders Blok, abl@soc.ku.dk,
for uddybning vedr. forskningsreferencer.

KLIMA- OG OMSTILLINGSRÅDET

mail@klimaogomstillingsraadet.dk

klimaogomstillingsraadet.dk

 @KOR_Danmark

